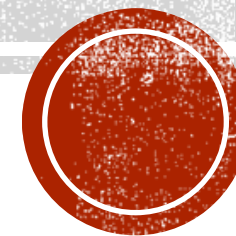

САМОАНАЛІЗ

Практична діяльність (уміння здійснити рефлексію діяльності за результатами проведеного навчального заняття)

1. Чи досягнуті мета, завдання та очікувані результати навчального заняття?
2. Якщо так, то які чинники цьому сприяли?
3. Якщо ні, то з яких причин?
4. Що найкраще вдалося під час проведення навчального заняття?
Що цьому сприяло?
5. Що не вдалося? З яких причин?
6. Що потрібно зробити, щоб надалі уникати схожих ситуацій?

- 1. Формулювання об'єктивних і зрозумілих для здобувачів освіти навчальних цілей.
- 2. Створення ефективного зворотного зв'язку.
- 3. Забезпечення активної участі учнів у процесі пізнання.
- 4. Ознайомлення учнів із критеріями оцінювання.
- 5. Забезпечення можливості й уміння учнів аналізувати власну діяльність (рефлексія).
- 6. Корегування спільно з учнями підходів до навчання з урахуванням результатів оцінювання.

SMART-ЦІЛІ

- **S** – КОНКРЕТНА
- **M** – ВИМІРНА (БАЛИ)
- **A** – ДОСЯЖНА
- **R** – РЕАЛІСТИЧНА
- **T** – ВИЗНАЧЕНА В ЧАСІ

- **Яка основна мета уроку? Чи досягли ви мети?**
- **В якій мірі домоглися сформованості якості знань, умінь, навичок?**
- **Що сприяло розвитку пізнавальних здібностей учнів?**
- **Які прийоми, методи застосовували?**
- **Яку наочність використали, в чому її цінність?**
- **Що дав урок для виховання учнів?**
- **Чи задоволені своїм уроком, щоб хотіли змінити?**
- **Як самі оцінюєте свій урок?**

В

Учитель робить всебічний аналіз проведеного навчального заняття, уміє визначити рівень досягнення мети навчального заняття, відзначає досягнення і слабкі сторони у своїй роботі, уміє визначати напрями вдосконалення проведеного навчального заняття

Д

Учитель робить всебічний аналіз проведеного навчального заняття, бачить досягнення і слабкі сторони у своїй роботі, але потребує допомоги у визначенні напрямів вдосконалення проведеного навчального заняття

С

Учитель може зробити аналіз тільки окремих фрагментів навчального заняття і не може визначити напрямів удосконалення проведеного навчального заняття

Н

Учитель не може зробити аналіз проведеного навчального заняття

САМОАНАЛІЗ

Планування роботи

1. Які джерела Ви використовуєте при розробленні календарно-тематичного планування (КТП)?
2. Які показники (чинники), окрім навчальної програми, затвердженої МОН, Ви враховуєте при розробленні КТП?
3. Чи аналізуєте Ви результати планування?
4. Якщо так, то як це впливає на Вашу роботу надалі?
5. Якщо ні, то чому?
6. Яким чином Ви реалізовуєте своє право самостійно визначати обсяг годин на вивчення тем? Чи змінюєте послідовність вивчення тем? Чи відчуваєте втручання керівництва в процес складання КТП?

В

Помітна системність роботи вчителя при складанні календарно-тематичного плану (навчально-тематичної програми), учитель самостійно складає календарно-тематичний план, враховуючи умови роботи і специфіку класів, у яких він викладає. Учитель самостійно визначає послідовність вивчення тем та кількість годин на їх вивчення. Тема навчального заняття відповідає календарно-тематичному плануванню. Календарно-тематичне планування відповідає освітній програмі закладу освіти

Д

Учитель самостійно складає календарно-тематичний план і визначає послідовність вивчення тем та кількість годин на їх вивчення. Тема навчального заняття відповідає календарно-тематичному плануванню. Календарно-тематичне планування відповідає освітній програмі закладу освіти

С

Учитель потребує методичної допомоги в складанні календарно-тематичного плану, догматично підходить до використання навчальної (модельної) програми. При складанні календарно-тематичного плану не враховуються умови роботи та специфіка класу, у якому він викладає. Тема навчального заняття не відповідає календарно-тематичному плануванню. Календарно-тематичне планування не відповідає освітній програмі закладу освіти

Н

У вчителя відсутній календарно-тематичний план

САМОАНАЛІЗ

Використання інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) та медіаресурсів у освітній діяльності, у тому числі, реалізації технологій змішаного та дистанційного навчання

1. Чи використовуєте Ви ІКТ у процесі підготовки до проведення навчальних занять, розроблення завдань, створення освітніх ресурсів?
2. Якщо так, то в який спосіб? Наведіть приклади
3. Якщо ні, то з яких причин?
4. Чи використовували Ви ІКТ під час проведеного заняття?
5. Якщо так, то які доречні форми були використані Вами?
6. Якщо ні, то чим це обумовлено?
7. Чи використовуєте Ви інтерактивну платформу для забезпечення реалізації технологій дистанційного і змішаного навчання?
8. Чи використовуєте Ви ІКТ для зворотного зв'язку з учнями?
9. Якщо так, то в який спосіб? Наведіть приклади
10. Якщо ні, то з яких причин?
11. Чи використовуєте Ви медіаресурси в освітньому процесі?
12. Якщо так, то яким чином?
13. Якщо ні, то чим це обумовлено?

В

Інформаційно-комунікаційні технології використовуються вчителем на різних етапах педагогічної діяльності – при підготовці до навчального заняття, проведенні навчального заняття, оцінюванні навчальних досягнень, зворотного зв'язку, реалізації технологій дистанційного та змішаного навчання, інформуванні учнів. Учитель розробляє та використовує електронні освітні ресурси у своїй роботі

Д

Інформаційно-комунікаційні технології використовуються вчителем на різних етапах педагогічної діяльності – при підготовці до навчального заняття, проведенні навчального заняття, оцінюванні навчальних досягнень, зворотного зв'язку, інформуванні учнів. Учитель використовує інтерактивну платформу для реалізації технологій змішаного та дистанційного навчання (за потреби), а також електронні освітні ресурси у своїй роботі

С

Інформаційно-комунікаційні технології використовуються вчителем тільки на етапі підготовки до проведення навчальних занять. Інтерактивна платформа не використовується педагогом для реалізації технологій дистанційного та змішаного навчання. Учитель використовує електронні освітні ресурси у своїй роботі

Н

Учитель не має навичок з використання інформаційно-комунікаційних технологій у власній діяльності

САМОАНАЛІЗ

Застосування системи оцінювання результатів навчальних досягнень учнів у практичній діяльності

1. Які критерії оцінювання результатів навчання Ви використовуєте в освітньому процесі?
2. У який спосіб Ви ознайомлюєте учнів з критеріями оцінювання їхніх результатів навчання?
3. Чи застосовуєте Ви формувальне оцінювання під час проведення навчальних занять?
4. Якщо так, то які аспекти формувального оцінювання використовуються найчастіше?
5. Якщо ні, то з яких причин?

В

Учитель розробляє критерії оцінювання під час обов'язкових видів робіт, організаційних форм проведення навчальних занять. За допомогою питань перевіряє, наскільки добре учні зрозуміли цілі і завдання навчального заняття, наскільки успішно учні досягають того, що заявлено в меті навчального заняття. Надає учневі зворотний зв'язок щодо якості виконання завдання: пояснює, що виконано правильно, а що потрібно вдосконалити, пропонує способи поліпшення, а не просто констатує виконання відміткою або словами «добре - погано». Спостерігає за тим, як учні справляються із завданнями. Використовує методики самооцінювання і взаємооцінювання учнів

Д

Учитель за допомогою питань перевіряє, наскільки добре учні зрозуміли цілі і завдання навчального заняття, наскільки успішно учні досягають того, що заявлено в меті навчального заняття. Вчитель оцінює роботи або відповіді учнів, спираючись на розроблені критерії оцінювання. Надає учневі зворотний зв'язок щодо якості виконання завдання: пояснює, що виконано правильно, а що потрібно вдосконалити. Спостерігає за тим, як учні справляються із завданнями

С

Учитель під час проведення навчального заняття не перевіряє, наскільки добре учні зрозуміли цілі і завдання навчального заняття. Не оприлюднює критерії оцінювання результатів навчання, але використовує критерії при оцінювання роботи або відповідей учнів. Вчитель надає учням час на обдумування відповіді, перш ніж отримати відповідь

Н

Учитель не оприлюднює критерії оцінювання результатів навчання. Під час перевірки робіт та відповідей учнів не простежується чіткості у критеріях оцінювання. Учням не надається час на обдумування відповідей. Оцінка використовується як засіб покарання. Система оцінювання вчителя не спрямована на відстежування індивідуального прогресу

СУЧАСНИЙ УРОК: АКСІОМИ ДНЯ

**1 УЧИТЕЛЬ - НЕ ЄДИНА ДІЙОВА ОСОБА
НА УРОЦІ.**

**2 МОНОЛОГІЧНЕ ПОЯСНЕННЯ І ВИМОГА
ВІДТВОРИТИ СКАЗАНЕ – НЕ ЄДИНИЙ
МЕТОД У НАВЧАННІ.**

**3 НЕ УЧЕНЬ ДЛЯ ПРЕДМЕТА, А ПРЕДМЕТ
ДЛЯ УЧНЯ.**

**4 НЕ ЗВУЗИТИ ЖИТТЯ ДО УРОКУ, А
РОЗШИРИТИ УРОК ДО ЖИТТЯ**

Сучасний урок

Сучасний урок має бути синкретичним:
по-перше, **компетентнісно зорієнтованим** на формування ключових і предметних компетентностей,
по-друге, **інноваційним** із огляду на використання технічних засобів і цифрових технологій,
по-третє, **спрямованим на формування цінностей** – свободи, демократії та права.

Усі три умови підпорядковані загальній концепції – **дитиноцентризму**, коли епіцентром уроку є сама дитина. Дотримання цих трьох умов є запорукою ефективного уроку та формування патріотів України, майбутніх відповідальних громадян Європи і світу

РЕЗУЛЬТАТ СУЧАСНОГО УРОКУ

<i>Знання</i>	<i>«Я знаю, що...»</i>
<i>Діяльність</i>	<i>«Я вмію це зробити... Я можу... Я роблю...»</i>
<i>Творчість</i>	<i>«Я створюю... Я придумую...»</i>
<i>Емоційно-ціннісна сфера</i>	<i>«Я прагну... Я хочу...»</i>

АНАЛІЗ

МЕТА

- вивчення системи оцінювання навчальних досягнень учнів,
- забезпечення компетентнісного підходу у викладанні,
- рівень побудови взаємовідносин вчителя і учня на засадах педагогіки партнерства,
- ресурсне забезпечення освітнього процесу

АНАЛІЗ

ОСОБЛИВОСТІ:

- фіксація і вивчення УСІХ аспектів діяльності вчителя НЕ є обов'язковими. *Наприклад*, при проведенні практичної роботи з індивідуальними письмовими завданнями, засоби інформаційно-комунікаційних технологій можуть не використовуватись. Також не на кожному навчальному занятті можна простежити дотримання вчителем принципів академічної доброчесності. Не у кожному класі є діти з особливими освітніми потребами.
- *форми і методи роботи з учнями, організаційні форми проведення навчального заняття* вчитель обирає самостійно
- головний результат будь-якого навчального заняття - це розвиток оволодіння учнями ключовими компетентностями на основі педагогіки партнерства та особистісно орієнтованому підході.

АНАЛІЗ

Під час спостереження за проведенням навчального заняття звертається увага на такі особливості його проведення та педагогічної діяльності вчителя.

1. Розвиток і формування ключових компетентностей

Розвиток і формування ключових компетентностей є головним завданням навчального заняття. Розвиток ключових компетентностей має відбуватись на кожному навчальному занятті. Але, зрозуміло, що під час проведення конкретного навчального заняття вчитель не зможе здійснювати розвиток в учнів оволодіння усіма ключовими компетентностями. **Тому відмічаються декілька ключових компетентностей, розвиток яких був помітний під час проведення навчального заняття.**

Спілкування державною мовою Уміння усно і письмово висловлювати й тлумачити поняття, думки, почуття, факти та погляди через слухання, говоріння, читання, письмо, застосування мультимедійних засобів. Здатність реагувати мовними засобами на повний спектр соціальних і культурних явищ – у навчанні, на роботі, вдома, у вільний час. Усвідомлення ролі ефективного спілкування

Спілкування іноземними мовами Уміння належно розуміти висловлене іноземною мовою, усно і письмово висловлювати і тлумачити поняття, думки, почуття, факти та погляди через слухання, говоріння, читання і письмо у широкому діапазоні соціальних і культурних контекстів

Математична компетентність Культура логічного і алгоритмічного мислення. Уміння застосовувати математичні числові та геометричні методи для вирішення прикладних завдань у різних сферах діяльності. Здатність до розуміння і використання простих математичних моделей. Уміння будувати такі моделі для вирішення проблем

Компетентності в природничих науках і технологіях Наукове розуміння природи і сучасних технологій, а також здатність застосовувати його в практичній діяльності. Уміння застосовувати науковий метод, спостерігати, аналізувати, формулювати гіпотези, збирати дані, проводити експерименти, аналізувати результати

Інформаційно-цифрова компетентність Впевнене, а водночас критичне застосування інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) для створення, пошуку, обробки, обміну інформацією на роботі, в публічному просторі та приватному спілкуванні. Інформаційна й медіа грамотність, основи програмування, алгоритмічне мислення, робота з базами даних, навички безпеки в інтернеті та кібербезпеки. Розуміння етики роботи з інформацією (авторське право, інтелектуальна власність тощо)

Уміння вчитися впродовж життя Здатність до пошуку та засвоєння нових знань, набуття нових вмінь і навичок, організації навчального процесу (власного і колективного), зокрема через ефективне керування ресурсами та інформаційними потоками, вміння визначати навчальні цілі та способи їх досягнення, вибудовувати свою освітньо-професійну траєкторію, оцінювати власні результати навчання, навчатися впродовж життя

Соціальні та громадянські компетентності Усі форми поведінки, які потрібні для ефективної та конструктивної участі у громадському житті, в сім'ї, на роботі. Уміння працювати з іншими на результат, попереджати і розв'язувати конфлікти, досягати компромісів. Повага до закону, дотримання прав людини і підтримка соціокультурного різноманіття

Ініціативність та підприємливість Уміння генерувати нові ідеї й ініціативи та втілювати їх у життя з метою підвищення як власного соціального статусу та добробуту, так і розвитку суспільства і держави. Вміння раціонально поводити себе як споживач, ефективно використовувати індивідуальні заощадження, приймати доцільні рішення у сфері зайнятості, фінансів тощо

Загальнокультурна грамотність Здатність розуміти твори мистецтва, формувати власні мистецькі смаки, самостійно виражати ідеї, досвід та почуття за допомогою мистецтва. Ця компетентність передбачає глибоке розуміння власної національної ідентичності як підґрунтя відкритого ставлення та поваги до розмаїття культурного вираження інших

Екологічна грамотність і здорове життя Уміння розумно та раціонально користуватися природними ресурсами в рамках сталого розвитку, усвідомлення ролі навколишнього середовища для життя і здоров'я людини, здатність і бажання дотримуватися здорового способу життя

АНАЛІЗ

Робота учнів під час проведення навчального заняття

Чи можливо залучити усіх учнів класу до роботи під час проведення навчального заняття? Можливо, якщо використовуються групова форма роботи, змішане навчання, практичне заняття з індивідуальними завданнями тощо. Але під час проведення уроку з переважанням фронтальної роботи з учнями цього досягнути іноді буває нелегко. Тому в ході спостереження звертається увага на роботу учнів: **наскільки діти залучені до роботи, чи зацікавлені темою заняття, чи співпрацюють між собою. Адже не можна вважати результативним заняття, коли більшість учнів є пасивними.**

АНАЛІЗ

Оцінювання діяльності учнів під час проведення навчального заняття

- **Будь-яка робота учнів під час проведення навчального заняття має бути оцінена.** Необов'язково через виставлення балів. Вчитель має широко застосовувати у своїй роботі вербальне оцінювання навчальних досягнень учнів. У першу чергу йдеться про використання формувального оцінювання, яке дає змогу оцінити, перш за все, індивідуальний поступ учня, прогрес у оволодінні ключовими компетентностями. Також звертається увага на те, щоб оцінювання було спрямованим, насамперед, на роботу учня і не використовувалось з каральною метою. За необхідності вчителем оприлюднюються критерії оцінювання результатів навчання учнів, які мають бути чіткими і зрозумілими для учнів. Критерії оцінювання результатів навчання учнів можуть оприлюднюватись різними способами, у тому числі - в усній формі.
- Вчитель має оцінювати роботу або відповідь учня/учениці, спираючись на розроблені критерії оцінювання. Обов'язково надавати учням час на обдумування відповіді. Відповідь учня супроводжувати питаннями «Чому?» «Яким чином?». Важливо також надавати учневі зворотний зв'язок щодо якості виконання завдання: пояснювати, що виконано правильно, а в чому є недоробки, пропонувати способи поліпшення, а не просто констатувати виконання відміткою або словами «добре - погано». Використання методик самооцінювання і взаємооцінювання учнів під час проведення навчального заняття свідчить про високий рівень педагогічної діяльності вчителя.

АНАЛІЗ

Спрямованість навчального заняття на формування суспільних цінностей

- Під час проведення навчального заняття простежується також його виховна складова. По-перше, зміст навчального заняття має бути спрямований на формування загальнолюдських цінностей, таких, як повага гідності, прав і свобод людини, визнання цінності демократії, розвиток навичок критичного мислення тощо.
- Ефективність виховного процесу неможлива без атмосфери довіри, доброзичливості, взаємної підтримки між вчителем і учнями.
- Виховна складова навчального заняття має органічно вплітатись у зміст заняття.

АНАЛІЗ

Використання інформаційно-комунікаційних технологій, обладнання, засобів навчання

- Під час спостереження за проведенням навчального заняття звертається увага на доречність використання ІКТ, обладнання і відповідних навчальних засобів.
- Головний критерій тут – мотивація до навчально-пізнавальної діяльності учнів. Використання технічних засобів навчання просто заради їх використання призведе до відволікання уваги учнів, витратою часу.
- Використання ІКТ необов'язково має обмежуватись виключно інтерактивною дошкою або комп'ютерною презентацією. Це може бути спільний пошук інформації в мережі, використання сайтів для виконання завдань онлайн тощо.

АНАЛІЗ

Комунікація з учнями

- Педагогічна робота учителя має ґрунтуватись на засадах партнерства, особистісно орієнтованому підході. Має прослідковуватись те, як вчитель формулює певну навчальну проблему, як організовує спільну з учнями роботу над її розв'язанням. Вчитель не “втискує” учнів у визначені ним рамки, заохочує їх до висловлення власної думки, допомагає більш точно сформулювати їхні думки, сприймає відповідь учня, навіть якщо вона не співпадає з його баченням. Під час спостереження за проведенням навчального заняття звертається увага на роботу вчителя щодо навчання учнів критичному мисленню, умінню шукати і використовувати інформацію. Завдання, які пропонуються для виконання учням, не повинні бути спрямованими на відтворення знань, переказування підручника. Вчитель має вчити учнів вказувати джерела отримання інформації під час запозичення, цитування.
- Дуже важливим є особистісно орієнтований підхід у роботі з учнями. Це, насамперед, повага особистої гідності кожної дитини, її індивідуальних життєвих цілей, запитів та інтересів. Процес, спрямований на розвиток і саморозвиток учня, становлення його як особистості з урахуванням індивідуальних особливостей, інтересів, здібностей.

